

Burggolf Zoo

Engerlingen van juni- en rozenkever drijven Herkenbosch tot wanhoop en verder!

Net als zoveel andere collega-greenkeepers heeft hoofdgreenkeeper Jurgen Ruyter van Burggolf Herkenbosch in jarenlange ervaring de nodige kennis opgedaan over engerlingen op de baan. Ruyter heeft op dit gebied alles gezien. Maar de intensiteit en hardnekkigheid van het probleem in 2009 hebben ook hem verbaasd.

Auteur: Hein van Iersel

Herkenbosch heeft ongeveer acht jaar last van engerlingen. Meestal van mei- en junikevers en in mindere mate ook rozenkevers. Ongeveer zeven jaar geleden zijn de greenkeepers gestart met

Strooien van Tipulex over fairway

het actief bestrijden van deze hardnekkige bron van overlast. Jurgen Ruyter: "Wij zijn gestart met bestrijding via aaltjes. Deze werden geleverd door Prograss in samenwerking met Henk Vlug. Dat heeft een aantal jaren perfect gewerkt. Maar op de één of andere manier werkt dit niet meer op onze baan. Wij hebben de toepassing niet gewijzigd dus daar kan het niet aan liggen. Een goede verklaring heb ik nooit gehoord. Overigens hoor ik van meer banen dat het effect van bestrijding via aaltjes is afgenomen. We hebben overigens niet alleen de aaltjes van Henk Vlug gebruikt. We hebben ook proeven gedaan met de aaltjes van Koppert, die door Heigo geleverd werden. In effectiviteit, of liever in gebrek aan effectiviteit, maakte dat niets uit."

Alles proberen

Herkenbosch heeft tijdens de zoektocht naar het perfecte middel overigens niet alleen aaltjes gespoten. Ook de andere opties zijn uitgebreid bekeken en getest, bijvoorbeeld het knoflookpreparaat Pireco. Ook daarvan is volgens Ruyter het effect minimaal.

Jurgen Ruyter: "Dit voorjaar was de wanhoop bij ons zo hoog dat wij ook toevlucht hebben genomen tot de minder legale middelen. Dat verliep niet goed, omdat binnen enkele dagen de AID voor de deur stond. Nog voor ik iets had kunnen strooien. Dat is gewoon verraden werk geweest. Ik heb nooit inspectie van de AID gehad en nu zo snel." Jurgen Ruyter over zijn ervaringen met de AID: "In de branche doen de hardnekkigste geruchten de ronde. Dat ik in de bak zou zitten en verder. Dat is gelukkig allemaal niet gebeurd, maar ik moest natuurlijk wel het één en ander uitleggen. Uiteindelijk is alles meegevallen." De grootste kostenpost in de hele affaire is volgens Ruyter overigens niet de boete die de AID oplegde maar de kosten voor het afvoeren van de middelen."

Laatste redmiddel

Een aantal jaren geleden had Herkenbosch al het nodige gedaan om de schade en gevolgschade van engerlingen zoveel mogelijk te voorkomen. Vaak zorgen de engerlingen niet voor de grootste schade, maar veroorzaken dieren die

afkomen op de engerlingen voor de werkelijke overlast. Je kunt dan denken aan kraaien, eksters, egels, dassen, marters, zwijnen en vossen. Een complete Burggolf Zoo dus. Al deze dieren komen massaal voor op Herkenbosch of op nationale park 'de Meinweg' dat tegen het golfterrein aanligt. De Meinweg is een grensoverschrijdend natuurgebied van ongeveer 8000 hectare. Om vossen, dassen en zwijnen buiten de baan te houden is een aantal jaren geleden al een elektrisch raster rondom de hele golfbaan gemaakt. Jurgen Ruyter: "Waarschijnlijk hebben we toen een familie vossen ingesloten. Die hebben hier dus het rijk alleen. Recentelijk hebben we een UV-nachtcamera gekocht. Hierop is te zien dat er vossen op onze fairway bezig zijn en er zes uur lang aan het graven en het vreten zijn. Dat zorgt voor een behoorlijke overlast." Jurgen Ruyter vervolgt: "Hopelijk kunnen we deze winter dit koppel vossen van de baan krijgen door afschot. Met schade door kraaien, eksters en egels kan ik wel leven."

Hoge nood

Nadat het debacle met de AID bleef Ruyter dus met een forse kostenpost zitten, zonder dat zijn probleem was opgelost. Ruyter: "Ik was dus echt wanhopig. Ik had alles geprobeerd. Ik heb zelf een keer een proef gedaan met zwembadwater. Ik was bij een vriend en liet daar het zwembad leeglopen. Engerlingen gingen daar dood van. Ik heb dat toen ook op de golfbaan geprobeerd, maar dan heb je zoveel water en chloor nodig. Dat werkt in de praktijk dus niet." Via de eigenaar van de baan is Ruyter toen in contact gekomen met het bedrijf Greenguard. Zij hebben een product op de markt dat Tipulex heet. Dit product wordt meestal op een lijn gesteld met Pireco, vooral ook omdat het hoofdingrediënt van beide producten knoflook is. Iris van der Arend is werkzaam bij Greenguard en heeft Herkenbosch geadviseerd bij de toepassing van

UV-licht gevoelige nachtcamera

Iris van der Arend: "Ik mag niet zeggen dat engerlingen dood gaan van Tipulex, want dat zou betekenen dat ik bestrijdingsmiddelen verkoop en dat is niet zo. Engerlingen raken versuft door het middel en houden op met eten of gaan dieper de grond in. Hoe dan ook de engerlingen sterven de hongerdood."

Tipulex. Van der Arend "Ik ben 1 september 2009 in dienst gekomen bij Greenguard en mocht de volgende dag al naar Herkenbosch en heb toen met Jurgen Ruyter een behandeling opgestart. Meteen de week daarna hebben we al gestrooid. Wij hebben drie plots uitgezet: één plot waar we een dubbele dosis gestrooid hebben, één plot waar vierdubbel gestrooid is en een plot waar we niets gedaan hebben. Normaal moet je volgens ons productblad 100 kilogram Tipulex per hectare strooien. In situatie met een zeer zware aantasting moet je volgens datzelfde productblad de dubbele dosis toepassen."

Suffe engerlingen

Jurgen Ruyter: "Ik was zeer sceptisch over het middel Tipulex. Ik wilde het dan ook niet toepassen, maar mijn baas heeft mij gezegd dat ik alles moet proberen. Daarom ben ik er mee gestart. De eerste weken na toediening was er niets te zien. Dat kwam ook omdat het toen erg droog was. Het granulaat heeft regen of beregening nodig om in de grond te komen. Na twee tot drie weken begon het spul te werken en verdween de secundaire schade. Daarna waren er ook geen engerlingen meer in te grond te vinden." Iris van der Arend: "Ik mag niet zeggen dat engerlingen dood gaan

Jurgen Ruyter: "Wat ik eigenlijk wil is een middel dat ik toedien en waaraan de engerlingen één dag later met pootjes omhoog liggen. Dat bestaat dus niet meer. Hopelijk krijgen we binnenkort de beschikking over Meritt turf van Bayer. Dat is wel een chemisch middel, maar ook als je dit middel nakijkt op het internet bestaat er veel scepsis."

van Tipulex, want dat zou betekenen dat ik bestrijdingsmiddelen verkoop en dat is niet zo. Engerlingen raken versuft door het middel en houden op met eten of gaan dieper de grond in. Hoe dan ook de engerlingen sterven de hongerdood." Jurgen Ruyter: "Wat ik als een groot voordeel zie, is de granulaire toepassing. Je strooit het materiaal over een fairway en de werkzame stoffen komen langzaam vrij door inregenen. Het vloeibare Pireco dat wij eerder hebben gebruikt, trekt meteen de grond in en heeft daardoor een veel kortere werkingsduur." Overigens is ook Pireco inmiddels in een granulaire samenstelling leverbaar.

Tipulex is een middel tegen engerlingen en smelten in gras. Het bevat plantenextracten waaronder knoflook en organische meststoffen. Een normale dosering is ongeveer 100 kilogram granulaat per hectare. Bij ernstige aantasting en bij gebruik in de herfst adviseert Greenguard een dubbele dosering. De kosten van het middel bedragen ongeveer 1000 euro per 100 kilogram. Een beetje golfbaan is bij een gemiddeld gebruik over 18 holes dus makkelijk 30.000 euro kwijt.